

Europos ombudsmenas kviečia suinteresuotąsias šalis teikti pastabas dėl jo iniciatyva pradėto tyrimo, kaip Frontex atlieka savo pareigas pagrindinių teisių įgyvendinimo srityje

Korespondencija - 19/07/2012

Byla OI/5/2012/BEH-MHZ - **Atidaryta** 06/03/2012 - **Rekomendacijos** 09/04/2013 - **Specialioji ataskaita** 07/11/2013 - **Sprendimas** 12/11/2013 - **Atitinkama institucija** Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (Atvejai, kurių nagrinėjimas baigtas pateikus specialų pranešimą) |

Tyrimo aplinkybės

Vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 228 straipsniu, Europos ombudsmenas turi įgaliojimus atlikti tyrimus savo paties iniciatyva dėl galimų Europos Sąjungos institucijų, įstaigų, biurų ar agentūrų netinkamo administravimo atvejų.

2012 m. kovo 6 d. ombudsmenas savo paties iniciatyva pradėjo tyrimą, kaip Frontex atlieka savo pareigas pagrindinių teisių įgyvendinimo srityje.

Tyrimo pradžioje Frontex agentūrai siųstame laiške, kuriame ombudsmenas prašė Frontex pateikti savo nuomonę, jis pažymėjo, kad Frontex veiklos teisinė sistema yra pasikeitusi. 2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, Frontex agentūrai tapo teisiškai privalu laikytis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos. Be to, 2011 m. spalio mėn. priimtas Reglamentas 1168/2011/ES (toliau – Reglamentas) [1] numato papildomas Frontex pareigas pagrindinių teisių srityje, kurios jai yra privalomos.

Atsižvelgdamas į naująją teisinę sistemą ir didelį pilietinės visuomenės susidomėjimą tuo, kaip ES valdo išorės sienas ir kaip šioje srityje įgyvendina pagrindines teises, ombudsmenas manė esant naudinga savo paties iniciatyva atlikti tyrimą ir išsiaiškinti, kaip Frontex vykdo minėtas pareigas. Tuo tikslu Frontex agentūrai jis pateikė keletą konkrečių klausimų, pavyzdžiui, dėl Frontex priimtos Pagrindinių teisių strategijos ir Pagrindinių teisių pareigūno paskyrimo.

2012 m. gegužės 17 d. Frontex pateikė ombudsmenui savo nuomonę.

Nuomonės santrauka

Frontex nuomonė susideda iš trumpo Frontex vykdomojo direktoriaus laiško ir šešių priedų. Laiške direktorius teigia, kad 2010 m. – gerokai prieš priimant Reglamentą – Frontex parengė Pagrindinių teisių strategiją ir atitinkamą veiksmų planą, užsakė Etikos ir sienų saugumo išorės tyrimą ir parengė personalui bei kviestiniams karininkams, dalyvaujantiems Frontex veikloje, privalomą Elgesio kodeksą. Kadangi Reglamentas įpareigoja sukurti keletą kitų mechanizmų, kurie užtikrintų pagrindinių teisių visišką įgyvendinimą Frontex veikloje, Frontex tais klausimais dirba jau nuo praeitų metų pabaigos. Pagrindinių teisių pareigūno darbo vieta šiuo metu reklamuojama Frontex interneto svetainėje. Paraiškų užimti šią pareigybę teikimo terminas greitai baigsis. Be to, netrukus Frontex paskelbs kvietimą teikti paraiškas tapti Konsultacinio forumo, kurio tikslas – padėti vykdomajam direktoriui ir Valdančiajai Tarybai pagrindinių teisių įgyvendinimo klausimais, nariais. Taip pat parengta ir greitai bus patvirtinta Frontex „Standartinė operacijų tvarka, kuri turi užtikrinti pagrindines teises, vykdant jungtines operacijas ir bandomuosius projektus“. Išsamesnę informaciją apie minėtų mechanizmų kūrimą Frontex pateikė šiuose vykdomojo direktoriaus laiško prieduose: 1 priedas. „Atsakymai į konkrečius ombudsmeno klausimus, pateiktus jo iniciatyva tyrimą pradedančiame laiške (laišką galima rasti ombudsmeno interneto svetainėje); 2 priedas. „Frontex pagrindinių teisių strategija“; 3 priedas. „Frontex pagrindinių teisių veiksmų planas“; 4 priedas. „Frontex elgesio kodeksas“; 5 priedas. „Frontex oficialus pranešimas spaudai dėl Pagrindinių teisių pareigūno ir Konsultacinio forumo“; 6 priedas. „Skelbimas apie laisvą Frontex pagrindinių teisių pareigūno darbo vietą“.

Frontex nuomonės paskelbimas ir kvietimas teikti pastabas

Atsižvelgdamas į pilietinės visuomenės susidomėjimą šiuo tyrimu, ombudsmenas mano, jog tikslinga ir naudinga Frontex nuomonę paskelbti jo interneto svetainėje. [2]

Ombudsmenas supranta, kad šiame tyrime iškyla kai kurių techninių klausimų, kurie šiek tiek aptariami Frontex nuomonėje. Jam taip pat labai svarbu, kad šiuo konkrečiu tyrimu susidomėtų organizacijos, veikiančios pagrindinių teisių apsaugos srityje. Todėl ombudsmenas kviečia suinteresuotąsias šalis, visų pirma NVO ir kitas organizacijas, kurios specializuojasi tyrimo srityje, teikti pastabas dėl Frontex nuomonės. Šiuo metu šis dokumentas prieinamas tik originalo kalba, t. y. anglų kalba. Jei kuri nors suinteresuotoji šalis pageidaus, ombudsmenas parengs ir pateiks vertimą į kitas ES kalbas. Suinteresuotųjų šalių pastabos, žinoma, gali būti pateiktos bet kuria Europos Sąjungos sutarties 55 straipsnio 1 dalyje nurodyta kalba.

Su gautomis pastabomis galės supažinti Frontex ir, jei pageidaus, suinteresuotosios trečiosios šalys.

Kaip ir visos ES institucijos, ombudsmenas privalo dirbti kuo atviriau ir jo misijos formuluotėje skatinamas skaidrumas. Jei pastabas teikiančios šalys mano, kad jų pavadinimai ir pavardės neturėtų būti skelbiami ir (arba) jų pastabos neturėtų būti viešai prieinamos, siųsdamos savo pastabas, jos tai turėtų nurodyti ir paaiškinti tokio pageidavimo priežastį.

Ko Ombudsmenas tikisi

Šiame tyrime aiškinamasi, kaip Frontex atlieka savo pareigas pagrindinių teisių įgyvendinimo srityje. Ombudsmenui labai svarbu gauti suinteresuotųjų šalių, tokių kaip NVO ir kitos šio tyrimo srityje besispecializuojančios organizacijos, atsiliepimus apie Frontex atsakymus į pateiktus klausimus.

Atliekant šį tyrimą, **neketinama** tirti ir spręsti atskirus Frontex įsipareigojimų pagrindinių teisių srityje atvejus. Dėl tokių atvejų į Ombudsmeną, žinoma, galima kreiptis pateikiant skundą. Skundo formą rasite jo interneto svetainėje.

Kaip siųsti pastabas

Pastabas ombudsmenui reikėtų atsiųsti iki **2012 m. rugsėjo 30 d.**

- Laišku: European Ombudsman, 1 avenue du Président Robert Schuman, CS 30403, F - 67001 Strasbourg Cedex, Prancūzija;
- Faksu: +33 (0)3 88 17 90 62;
- Elektroniniu paštu: <http://www.ombudsman.europa.eu/shortcuts/contacts.faces> [Nuoroda]

[1] 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 1168/2011, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą, OL 2011 L 304, p. 1.

[2] Nuomonės 4 priede yra pateikta tam tikrų asmens duomenų, pavyzdžiui, yra nurodytos kai kurių Frontex pareigūnų pavardės. Vadovaujantis Reglamento 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais 4 straipsnio 1 dalies b punktu, kaip jis yra išaiškintas Teisingumo Teismo, ir Reglamento 45/2001 dėl asmenų apsaugos, Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis, ir laisvo tokių duomenų judėjimo 5 straipsniu, minėtieji asmens duomenys buvo išbraukti, išskyrus vykdomojo direktoriaus pavardę.